

ne sedmi del vsega avstralijskega rastlinstva so praproti, katere pokrivajo nepregledne revnine. Kedar človek pogleda te praprotne poljane, vidi se mu, kakor da nas je nekdo prestavil v dobo premogove tvorbe. Nova Zelandija nima gotovo nobene hranive rastline. Prastanovniki so morali tu se preživljati zlasti z ribarstvom. Samo eno praprot so našli, katera ima hranivo korenje. Omeniti moramo še tudi novozelandijskega lanu, od katerega dobivajo izvrstno in čvrsto vlakno za razne pletenine. Rastlinsko lice se je danes v mnogih krajih Nove Zelandije spremenilo, ker so Evropejci donesli mnogo kulturnih rastlin.

158.

Melbourne. Pot v Castelmaine. Kitajci.

Zasidrili smo se koncem avgusta 1857. l. na po³brežju južne Avstralije v zalivu Filipškem, od koder nas je mal parnik po reki Yarra-Yarra koj odpravil v Melbourne. Plavba naša s pristanišča newyorškega je trajala cele štiri mesce.

Melbourne, glavno mesto naselbine Viktorijske, bilo je še pred malo leti neznatno; nekaj neuglednih barak je stalo na pobrežju. Ali v kratkem času je zrasel tako slavno, da dandanes zavzema častno mesto med svetovnimi mesti. Ima mnogo veliko lepih in dragih stavb, zlasti v Elisabeth-streetu. To je najživejša ulica vsega mesta, v katerej se na stotine trgovinskih zavodov nahaja. Zlasti pa se ponašajo banke melbournske z gizdavostjo in izredno krasoto. Prva je banka „Victorija“, kjer v prvič videl čisto zlato v velikih kosovih, in po odrih tako lepo zloženo, kakor pri nas opekajo pokladajo. Vsak tak vlit kos je tehtal 50 funtov. Razen mnogih dobrodelnih in naučnih ustanov ima Melbourne tudi vseučilišče in dragocen vrt botaniški. Ta čas so pričeli staviti tudi novo poštno poslopje, ki bode, kakor je videti, monumentalna zgradba.

Mesto je jako obljudeno, in to z ljudmi vseh barv in plemen. Vsak narod, vsaka zemlja je poslala svojih srečelovcev. Zato je tujcu do celega nezmožno dobiti tu kmalu dela. Nekaj dni sem pohajal z nekaterimi došlimi izselniki po šumnem mestu z nadejo, da vendar kje dobodemo dela. Ali kamorkoli smo prišli in poprašali, povsodi so nas na kratko odbili. Ni nam kazalo drugo, kakor iti dalje. Pogovoril sem se s svojimi drugovi, da koj jutri zgodaj odidemo na zlato polje, ki leži nekaj milj za Melbournom. Nakupivši si potrebnih šatorov in orodja, odrinili smo s solčnim vzhodom. Pet nas je bilo: trije Nemci, eden Poljak in jaz Čeh.

Krajina okoli Melbourne je sama ravnina z malimi višinami, ali jako rodovita. Na dvajset angleških milj se širi polje, posejano s pšenico, ki ima tako lepo in težko klasje, da podobnega še nikjer nisem videl. Polje je večinoma objeto z žičnato ograjo, da živina ne more v škodo zahajati. Naselniki so skoro zgolj Irci, potomci

nekdanjih izgnanih hudodelnikov. Premožni so, ali nenaobraženi. V šolo niso hodili, sveta ne poznajo, in kdor ni Anglež ali Irec, menijo da je Nemec, katere prav tako sovražijo, kakor Angleže.

Šli smo po potu vedočim naravnost k kopaninam castelmainskim. Prvega dne smo hoteli dvajset angleških milj prepotovati, da bi na noč prišli do prvih gojzdov od koder drva v Melbourne dovažajo. Ali radi dežja in blata nismo mogli skoro naprej. Nastopil je uže september, ko se prično v Avstraliji hladni in silni nalivi, kateri tudi oktobra ne prenehajo. Večer se je bližal, a mi nikjer nismo še našli primernege mesta, da bi obstali. Še le pozno na večer zagledamo poslopja irskega naselnika, in blizu samotno streho, pod katero seno zmetavajo. Zveselili smo se čes, da čez noč tu ostanemo in se spočijemo. Ali koj ko smo se v ta brlog zarili, ovohali so nas domči psi in začeli tako lajati, da je kmalu na to priletel nad nas gospodar z dvema hlapcema, in nas izgnal. Prosili smo, naj nas pusti pod streho, ali ni se dal preprostiti, radi ali neradi smo morali naprej. V temi in blatu smo bredli dalje vso drago noč. Za rana smo prilezli vsi utrujeni in premočeni k gojzdu. Tu smo postavili šatore in zakurili velik ogenj. V baraki, ki je stala na robu gojzda nakupili smo hrane, in dva dni smo tako prebili v lesu. Ker pa dež le ni ponehal in se lepšemu vremenu ni bilo nadejati, vzdignili smo se zopet. Prišli smo k prvim kopaninam. Pred nami se je širila razsežna dolina, po katerej je tekla jako nupeta voda. Kamorkoli smo pogledali, povsodi vse sami jaški ali šahte. Po navršjih so se belili mnogi stani, z drogov in plaht postavljeni. Tu so stanovali večinoma Kitajci, katere je bila nenasitna dobičkaželjnost le sem prignala. Pogledavali so stare, sem in tje uže posute jaške, in z vso svojo marljivostjo so komaj toliko prislužili, da so za silo živeli.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Železnikov 16. marcija. Tukajšnji občinski zastop je v dan 14. t. m. visokorodnega gospoda Andreja barona Winkler-ja, c. kr. dež. predsednika, v priznanje njegovega desetletnega zaslugpolnega, pravičnega, neumornega in velevspešnega delovanja kot c. kr. dež. predsednik vojvodine Kranjske, enoglasno imenoval častnim občanom tukajšnje srenje.

L.

Iz Ljubljane. — Desetletnico predsedovanja gospoda barona Andreja Winkler-ja obhaja vsa dežela Kranjska z Ljubljano na čelu sijajno. Dne 17. t. m. zvečer priredil je gospodu jubilantu „Ljubljanski Sokol“ baklado, čitalniški pevci pa podoknico. Med petjem podala sta se načelnika obeh društev k gospodu predsedniku čestitat mu v imenu društev. Danes dne 18. marca podajo se vsakovrstni uradi in avtonomni zastopniki. Brzobjavnih in pismenih čestitek pričelo je dohajati

že v ponedeljek, danes dohajajo tudi naznanila, deloma pa deputacije občin z dežele, katere so gospoda jubilanta imenovale za častnega občana. V četrtek dne 20. t. m. popoldne ob 2. priredijo deželni odbor in pa zastopniki občinskih predstojnikov iz vse dežele v gostilni pri „Slonu“ gospodu jubilantu na čast obed, za kateri so se oglasili že župani iz vseh okrajev dežele.

— Današnje „Novice“ vdeležijo se slavnosti 10letnice s tem, da prinašajo dobro podobo gospoda jubilanta. Današnji list s tega povoda pošljemo tudi mnogim rodoljubom, katerih ne nahajamo v vrstah naših naročnikov, katere pa pričakujemo kot take.

— Sprejemanje pri gospodu deželnemu predsedniku baronu Winkler-ju bilo je danes veličastno: takoj ob 10. uri zjutraj začeli so se zbirati različni oddelki uradov v veliki, nekdanj deželnozborski dvorani in ob 1. uri popoldne še ni bilo konca, akoravno so popoldne društva začela čestitati skupno. Videti je bilo med drugimi vse politične, sodnijske in šolske oddelke deputacij; častnike vojaštva vodil je general Schilhavsky; mestni zastop ljubljanski prišel je čestitat ob 11. uri, pa na vrsto je prišel še le tikoma pred 12. uro. Potem vrstili so se: deželni odbor, odsek za pogozdovanje krasa, učiteljstvo gimnazije, gremij lekarnarjev, trgovinska zbornica, mestna hranilnica, kmetijska družba itd. Čestitke z dežele in od zunaj so brez števila, mnogo občin imenovalo je gospoda predsednika za svojega častnega občana.

— Spomlad. Blizo teden dni imamo že gorkeje spomladno vreme, par dni ponuja se tudi gorak dež, trate zelene, zgodno grmovje pripravlja novo zelenje in ako se vreme nenadoma ne presuče, imamo prvi solnčni dan pred saboj prvence nove spomladi. Za petek dne 21. tm. napovedana je tudi zvezdogledna spomlad.

— Zbirka narodnega zoologiškega muzeja v Zagrebu še nima ptice „snežnica“ ali „snežna jerebica“ (Schneehuhn), katera se velikokrat nahaja v naših slovenskih snežnikih. Ravnateljstvo narodnega zoologiškega muzeja prosi, ako bi kateri rodoljub tako dober bil, in za ta zavod pridobil tega ptiča možkega in ženskega spola, proti primerni nagradi, da se zbirka popolni. Pošlje naj se pod naslovom: Narodni zoologiški muzej v Zagrebu.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Minuli teden v šolskem odseku gosposke zbornice zbrani zastopniki škofijstva: Kardinal grof Schönborn, knezoškof Zverger in knezoškof Misija oddali so v imenu avstrijskega škofijstva izjavo z načeli, na katerih stoji škofijstvo glede verske šole. V petih točkah izreka ta izjava načela cerkve glede šole in konečno izreka izjava, da so škofje pripravljeni s poklicnimi faktorji na tej podlagi dalje razpravljati.

Naučni minister baron Gautsch izrekel je, da bode to izjavo predložil ministerskemu svetu in sklep njegov naznanil zastopnikom škofijstva.

V protiverskem taboru je izjava škofov napravila velik vtis, smelo bi se reči: velik strah, nasproti pa so konservativni, katoliški krogi, prepričanja, da je to prava pot v dokončno rešitev pomeuljivega vprašanja verske šole. Verska šola je versko vprašanje v prvi vrsti in zato v prvi vrsti spada v področje cerkve. Dober vtis napravila je izjava škofov, izrekoma na nemško-konservativne kroge v državnem zboru, ker s tem korakom prevzeli so škofje vodstvo in odgovornost pri rešitvi vprašanja verske šole, ob enem pa so s tem, da obetajo razpravljati vprašanje izrekli, da bi bil korak, kakoršnega pripravljajo člani središnjega kluba, napačen, ker škoduje slogi one večine, po kateri je edino mogoče rešiti to vprašanje.

Položaj v državnem zboru postal je vsled tega tudi boljši, vsaj velika večina nemških konservativcev ne misli na to, da bi krhala dosedanjo večino. — Vprašanje gališkega nemljišno-odveznega dolga odloženo je do poprazniškega nasedanja.

Ta teden ima se državnemu zboru predložiti vladna zahteva kredita zarad bede na Češkem, Gališkem, Goriškem in Kranjskem.

Ogerska. — Nedeljski uradni list naznanja ostavko ministerstva, dalje zelo milostivo cesarsko pisanje Kolomanu pl. Tisza, v katerem se sklicuje na skoraj 15 letno delovanje njegovo, kar je dokaz nepretrganega zaupanja krone in dežele. Pisanje naglašja izgledne zasluge Tiszove v državnih razmerah Ogerske in vse države, nadalje previdnost, domoljubje in zatajevanje odhajajočega ministra, za kar mu cesar izreka najgorkejo zahvalo, ter sklepa z upanjem, da Tisza tudi v prihodnje ne bode odtegnil javnosti svojega sodelovanja.

Drugo ročno pismo daje grofu Szapary-u nalogo sestaviti novo ministerstvo, in dalje naznanja uradni list imena novega ministerstva, v katerem je samo poljedelski minister grof Betlen nov, odstopil pa grof Teleky, vodstvo novega ministerstva prevzame grof Szapary.

Nemška. — V soboto sošla se je v Berlinu konferenca zarad zboljšanja stanja delavcev. Nasprotje med cesarjem in Bismarkom še ni poravnano.

Najnovejše vesti.

FRANCOSKA. — Dosedanje ministerstvo dalo je ostavko, teden dni pletlo se je vprašanje o sestavi novega ministerstva, današnji brzovjav naznanja, da je Freycinet sestavil novo ministerstvo, katero se je včeraj predstavilo zbornici.